

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Darinou Michorovou v právní věci

žalobce: **I. S.**, narozeného X,
státní příslušnost Ruská federace,
hlášeným pobytem X,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**,
sídlem Nad Štolou 936/3, Poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 4. 2025, čj. OAM-1033/ZA-ZA11-BA06-2023,

takto:

- I.** Rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 10. 4. 2025, čj. OAM-1033/ZA-ZA11-BA06-2023, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II.** Žalobci se náhrada nákladů řízení nepřiznává.
- III.** Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žádost žalobce o mezinárodní ochranu žalovaný vyhodnotil tak, že žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a 14b zákona o azylu neudělil.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce v žalobě namítl v podstatě tři okruhy námitek. Zaprvé žalobce nesouhlasil s vyhodnocením žalovaného týkajícího se obav z nasazení žalobce do bojů na Ukrajině a výkonu základní vojenské služby. Závěry žalovaného jsou nesprávné, nereflktují specifickou situaci v Rusku, nemají oporu ve správním spisu a jsou v rozporu s judikaturou správních soudů, např. rozsudkem Nejvyššího správního soudu (NSS) ze dne 10. 12. 2021, čj. 5 Azs 19/2020-45, rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 21. 2. 2024, čj. 40 Az 1/2024-28, rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 14. 5. 2024, čj. 21 Az 1/2024-41, rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 16. 11. 2022, čj. 41 Az 25/2022-92. Žalovaný tak měl v souladu s výše citovanou judikaturou nejdříve posoudit, zda zapojení do války na Ukrajině může znamenat podílení se na páčání zločinů ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. d) ve spojení s čl. 12 odst. 2 kvalifikační směrnice. Žalobce v této souvislosti namítl též zastaralost podkladů, z nichž žalovaný vycházel. K tomu upozornil na obdobný závěr v rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 2. 2024, čj. 28 Az 8/2023-73. Žalovaný si neopatřil relevantní podklady a k podkladům ve prospěch žalobce nepřihlédl. Žalobce také odkázal na závěry v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 10. 2024, čj. 19 Az 7/2024-50, žalovaný hrozící sankce žalobci za odmítnutí služby v armádě zlehčuje, nejsou dle žalovaného nijak zásadní, záhy však vypočítává, že provinění může být považováno za trestný čin se sankcí odnětí svobody až do výše 2 let, sankce ukládány jsou, což v součtu s velmi špatnými podmínkami v ruských věznicích vytváří pochybnosti o přiměřenosti těchto trestů.
3. Zadruhé žalobce nesouhlasil se závěrem, že dle žalovaného neuvedl žádné skutečnosti, pro které by mohl být v zemi původu azylově relevantním způsobem pronásledován. Žalobce doložil na podporu svých tvrzení o členství v Protikorupčním fondu Alexeje Navalného, rozdávání letáků, a účasti na demonstraci před inaugurací prezidenta Putina, kde se dostal do fyzického incidentu s policií, svědectví dvou dlouholetých přátel.
4. Zatřetí žalobce popřel, že by svou žádost o mezinárodní ochranu podal účelově pouze s cílem legalizovat si v ČR pobyt. Konstantní judikatura jasně říká, že čas podání žádosti nemá žádnou relevanci ve vztahu k posouzení její důvodnosti. Žalobce navíc dostatečně vysvětlil, že vycestoval do ČR na studijním vízum, nicméně už tehdy byl minimálně jedním z důvodů jeho nesouhlasu s ruským režimem a obava z problémů, které by kvůli tomu mohl mít. Že tehdy využil studijní vízum, nemusí nutně znamenat, že nemá azylově relevantní důvody. K tomu odkázal na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 11. 3. 2022, čj. 41 Az 21/2021-42, bod 24, nebo ze dne 31. 5. 2022, čj. 41 Az 20/2021-39, body 40-42, a rozsudek NSS ze dne 18. 6. 2019, čj. 8 Azs 27/2019-52. Žalobce též podotkl, že žalovaný zřejmě považoval případ žalobce za věcně nebo právně složitý, o čemž ostatně svědčí překročení lhůt pro vydání rozhodnutí, jakož i samotná délka napadeného rozhodnutí.
5. V závěru žaloby pak žalobce namítl, že žalovaný při posuzování vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu uvádí, že konflikt mezi Ukrajinou a Ruskem neprobíhá na území Ruska a bezpečnostní situace na území Ruské federace je stabilní. Podle něj se města Kaluga v Kalužské oblasti, odkud žalobce pochází, ani hypotetické ohrožení netýká (str. 14). Žalovaný přitom neuvádí žádný podklad, ze kterého by přitom vycházel. Žalobce proto upozorňuje na množství článků dokládající útoky v Kalužské oblasti. Závěr žalovaného považuje žalobce pro neuvedení zdrojů za nepřezkoumatelný.

6. Žalobce svá žalobní tvrzení podpořil též hypertextovými odkazy ke dni 6. 6. 2025 na různé internetové zdroje v poznámkách pod čarou, a dále odkazem na Zprávu Rady pro lidská práva OSN ze dne 15. 9. 2023.
7. Žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný předně poukázal na skutečnost, že ač je samotná žaloba datována k poslednímu dni lhůty pro její podání (6. 6. 2025), dle aplikace InfoSoud byla soudu doručena až 10. 6. 2025, proto vyjádřil pochybnosti o včasnosti jejího podání.
9. Dále žalovaný uvedl, že žalobní námitky považuje za neopodstatněné. Při posuzování žádosti žalobce vycházel z řádně zjištěného skutkového stavu, který nesvědčil o přítomnosti důvodů, pro které by měla být žalobci udělena mezinárodní ochrana v jakékoliv její formě. Žalovaný uvedl, že trvá na vyslovených a řádně odůvodněných závěrech, k nimž během řízení dospěl. Zopakoval, že žalobce protirežimní a protiválečný postoj v ČR za dobu svého pobytu nikdy veřejně neprojevil a své obavy zpětně dovozuje z nedoložených aktivit v zemi původu, kde ani v okamžiku svého odjezdu nikdy žádné problémy neměl. Doložená svědectví žalovaný neuznal, neboť svědci nebyli reálnými svědky žalobcových aktivit, a mohli poskytnout pouze informace zprostředkované jim žalobcem. Dodal, že kdyby žalobce měl skutečně politické motivy opustit svou vlast, nic mu nebránilo o mezinárodní ochranu zažádat kdykoliv v průběhu svého již téměř deseti letého pobytu v ČR. Ani žalobcovi obavy z z případného odvodu do armády a do války na Ukrajině neshledal důvodnými, neboť žalobce se díky svému aktuálnímu věku i délkou pobytu mimo vlast vojenské službě vyhnul a nelze jej tudíž do bojů nasadit. Závěr o sankcích, které nejsou nijak zásadní, vychází z konkrétních podkladů. Žalovaný též zdůraznil okolnosti, za kterých žalobce svou žádost podal (na studijní vízum v roce 2014), zejména, že o mezinárodní ochranu žádal až v situaci, kdy nebyl schopen další legalizace pobytu na území, konkrétně v poslední den výjezdního příkazu, a až cca. rok a půl po zahájení válečného konfliktu na Ukrajině. Dodal, že rodina žalobce, která žije v jeho vlasti, mu může poskytnout zázemí a odkázal též na rozsudek NSS ze dne 21. 8. 2005, čj. 3 Azs 303/2004-79.
10. K námitce týkající se Kalužské oblasti žalovaný upozornil na fakt, že místem posledního pobytu žalobce ve vlasti před jeho vycestováním byla Moskva, přičemž sám žalobce v srpnu roku 2023 potvrdil, že jej matka z adresy před dvěma měsíci odhlásila a sama se z této adresy odstěhovala do Petrohradu.
11. K odkazům žalobce na judikaturu popírající výjimečnost institutu mezinárodní ochrany žalovaný kontroval aktuálnější judikaturou NSS sp. zn. 8 Azs 389/2021, z níž též citoval a zopakoval důvody, pro které považoval žádost žalobce o mezinárodní ochranu účelovou. Ve zbytku odkázal na obsah spisového materiálu a napadené rozhodnutí.
12. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

13. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; dále jen „s. ř. s.“) podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí, a s přihlédnutím k § 32 odst. 9 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), podle kterého soud zohlední i

nové důležité skutečnosti, které nastaly po vydání rozhodnutí ministerstva, jedná-li se o takové skutečnosti, které se vztahují k možnému pronásledování nebo k hrozbě vážné újmy, a dále s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).

14. Soud ve věci rozhodl bez jednání ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. Žalobce se v poskytnuté lhůtě dvou týdnů k tomuto zamýšlenému postupu soudu nevyjádřil, žalovaný vyjádřil souhlas s projednáním věci bez nařízení jednání.

IV.A. Ke včasnosti žaloby

15. Žaloba byla podána včas.
16. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že má pochybnosti o včasnosti žaloby.
17. Podle § 32 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném do 2. 9. 2025 (dále jen „zákon o azylu“) lze žalobu proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany podat ve lhůtě
- a) 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí, jde-li o
1. rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné,
 2. rozhodnutí o zastavení řízení, včetně usnesení o zastavení řízení,
 3. rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany, je-li žalobce zajištěn podle tohoto zákona, nebyl-li mu povolen vstup na území nebo je-li zajištěn podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, nebo
 4. případ uvedený v § 27 odst. 7,
- b) 1 měsíce ode dne doručení rozhodnutí v případech neuvedených v písmenu a), nebo [...].
18. Pravidla počítání času upravuje § 40 s. ř. s. Podle § 40 odst. 3 [l]hůta určená podle týdnů, měsíců nebo roků končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje s dnem, který určil počátek lhůty. Není-li takový den v měsíci, končí lhůta uplynutím posledního dne tohoto měsíce.
19. Podle § 40 odst. 4 s. ř. s. [l]hůta je zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty předáno soudu nebo jemu zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence anebo předáno orgánu, který má povinnost je doručit, nestanoví-li tento zákon jinak.
20. V daném případě je žalobou napadeno rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, proto se na žalobce vztahovala lhůta k podání žaloby podle § 32 odst. 1 písm. b) zákona o azylu 1 měsíc. Napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 6. 5. 2025, což žalobce výslovně uvedl v žalobě a tato skutečnost je doložena i ve správním spisu. Lhůta k podání žaloby tak uplynula dnem 6. 6. 2025 (pátek), přitom postačilo, pokud byla žaloba v tento den předána poštovnímu doručovateli. To byl i případ nyní projednávané žaloby žalobce; o datu předání zásilky k poštovní přepravě dne 6. 6. 2025 přitom svědčí vytištěný štítek na obálce s přiděleným RR číslem (RR151730749CZ), která je součástí soudního spisu (č. l. 22). Den, kdy byla žaloba následně fyzicky doručena soudu (dne 10. 6. 2025, úterý), je proto z hlediska výše uvedené právní úpravy již irelevantní, neboť rozhodující pro zachování lhůty 1 měsíce k podání žaloby bylo právě a jen její včasné předání k poštovní přepravě.

IV. B. K meritornímu posouzení žaloby

21. Žaloba je důvodná.

22. Z předloženého správního spisu soud zjistil tyto skutečnosti relevantní z hlediska obsahu žaloby. Žalobce podal dne 28. 7. 2023 v Příjímacím středisku Zastávka blanketní žádost o mezinárodní ochranu na předepsaném formuláři v českém jazyce.
23. V poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 2. 8. 2023 (č. l. 7-9 správního spisu) žalobce jako důvod jejího podání uvedl, že návrat do Ruska pro něj není možný, hrozí mu nebezpečí kvůli uplatňování jeho politických názorů, nesouhlasí totiž se současnou ruskou politikou, jde zejména o válku na Ukrajině. V ČR byl dlouho nelegálně a nyní již chce být před zákonem čistý, proto požádal o azyl, žádá poprvé. Dodal, že 6. 5. 2012 se zúčastnil demonstrace, tzv. Pochodu Milionů, byl přitom kontrolován policií a dostal obuškem. Protože si režim vše pamatuje, tak se bojí, že když se vrátí domů, tak ho hned kvůli tomu pošlou do války. Ke své osobě žalobce uvedl, že je ruské národnosti, narodil se ve městě Kaluga v Rusku, naposledy bydlel v univerzitním kampusu v Moskvě, pobyt měl ale registrován ve městě Kaluga v bytě jeho matky, která tam už nebydlí a přestěhovala se do Petrohradu a jeho z adresy v Kaluze odhlásila asi před dvěma měsíci. Žalobce je svobodný a bezdětný, do ČR přijel v září 2014 letecky, od té doby je v ČR. Žalobce přišel v dubnu 2021 o svůj cestovní doklad podvodem, svěřil všechny své doklady třetí osobě, která mu slíbila vyřízení polského víza a následně slovenskou zaměstnaneckou kartu, ale nic mu nevyřídila. Nové doklady si nevyřídil a na ruské ambasádě nebyl. Jiná pobytová oprávnění ve státech EU neměl. Je schopen dorozumět se v jazyce českém, ruském a anglickém, nyní není členem žádné strany nebo organizace. Když byl ještě v Rusku, byl v roce 2012 v Protikorupčním fondu Alexeje Navalného (dále jen „PFAN“ nebo „fond“), dělal pro ně agitaci, rozdával letáky. Je zdrav a nemá žádné zdravotní potíže, nebyl v minulosti nikdy trestán ani odsouzen.
24. Pohovor k žádosti dle protokolu ze dne 2. 8. 2023 (č. l. 10-12 správního spisu) proběhl se žalobcem téhož dne, na žádost žalobce v českém jazyce, cítí se zdrav a je schopen pohovoru. Žalobce uvedl, že v září 2014 odjel z vlasti poté, co došlo k nezákonnému převzetí Krymu, život v Rusku se změnil, a pro lidi s liberálními názory na život již nebylo možné dál v Rusku zůstat, proto požádal na české ambasádě o české studentské vízum. Od roku 2012 byl studentem, studoval obor žurnalistiky na Univerzitě družby národů v Moskvě, v době odjezdu byl ve 2. ročníku. Ukončil semestr a sám si vyřídil v ČR jazykový kurz na VUT v Brně. Žalobce se totiž v Moskvě seznámil s jednou českou studentkou, která tam byla na Erasmu, český jazyk se mu líbil, proto se ho rozhodl studovat a přijet do ČR. K výslovnému dotazu, zda měl žalobce ještě jiný důvod k odjezdu, žalobce uvedl, že pochopil, že kdyby dále v Rusku zůstal, hrozilo by mu nebezpečí a ponižování jeho lidské důstojnosti, myslí si to kvůli té účasti na demonstraci v roce 2012 a kvůli tomu, že po převzetí Krymu se situace v Rusku hodně zhoršila. Osobně to pociťoval tak, že třeba na univerzitě začala propaganda a život se začal rychle měnit. Před svým odjezdem z Ruska v roce 2014 naštěstí žádné konkrétní potíže neměl, podařilo se mu včas utéct.
25. Ke svému dosavadnímu nelegálnímu pobytu v ČR žalobce dodal, že udělal několik chyb při prodlužování víza a neměl potřebné finanční prostředky. Konkrétně přijel na roční jazykový kurz, který absolvoval, v průběhu studia požádal o prodloužení víza, ale žádost mu zamítli kvůli tomu, že neměl dostatek finančních prostředků, podané odvolání mu za dalších 8 měsíců rovněž zamítli a dostal výjezdní příkaz. Svou pobytovou situaci neřešil dříve proto, že měl strach, že bude vyhoštěn do Ruska, bojí se, že mu tam hrozí nebezpečí. Byl před odjezdem žádné potíže ve vlasti neměl, již byl součástí české společnosti, věděl, co je pravda a co lež, proto by mu kvůli jeho názorům hrozilo ve vlasti nebezpečí, není člověk, který by

souhlasil s tím, co se děje v Rusku. K dotazu žalovaného, zda se nebál vyhoštění nyní, žalobce uvedl, že na jaře 2023 už doufal, že není možné, aby byl vyhoštěn do Ruska, měl jistotu, že ho tam proti jeho vůli nepošlou. Na dotaz žalovaného, proč při výsledku na cizinecké policii k jeho správnímu vyhoštění uvedl, že vycestuje dobrovolně, žalobce uvedl, že tak učiní, pokud to bude rozhodnutí ČR a nic jiného mu nebude zbývat, avšak pořád má naději, že se tak nestane. V ČR bydlel v Praze se svou přítelkyní, dělal nějaké věci přes internet a vydělával si tak na nájem a další nezbytné věci, až do jara 2023. Pak se s přítelkyní rozešel a rozhodl se, že ohlásí svůj nelegální pobyt na cizinecké policii, kam šel dobrovolně. Tam dostal vyhoštění a výjezdní příkaz.

26. Ke svým politickým názorům žalobce uvedl, že jsou protiválečné, nesouhlasné s tím, co dělá Putin. Ruskou politiku žalobce považuje za nelidskou a válku na Ukrajině za teroristický zločin. Souhlasí s tím, že Rusko je sponzor terorismu a ví, že český premiér podepsal rezoluci EU, že Rusko je sponzorem mezinárodního terorismu. To byl také jeden z důvodů, proč si nebyl vyřídit nový cestovní doklad – musel by za to zaplatit poplatky, čímž by podporoval Rusko. Své politické názory dosud veřejně neprezentoval, mezi kamarády samozřejmě ano, a kdyby byl pod ochranou ČR, dělal by to veřejně. I když své názory veřejně neprezentoval, zopakoval, že není člověkem, který by souhlasil s tím, co se tam děje, i nevěřejné věci se považují za nebezpečné, a i dobrý kamarád vás může udat.
27. K dotazu žalovaného, jak se žalobce dotýká válka na Ukrajině, žalobce uvedl, že v jeho vlasti byl opět změněn zákon a od příštího roku (*pozn. soudu: 2024*) by měl vojenskou povinnost. Dříve byla povinnost od 18 do 27 let, od ledna 2024 to bude do 30 let věku, takže by mu hrozila mobilizace a mohl by být poslán do války. Žalobcův otec mu řekl, že už jej 3x hledali a dostal i oficiální dopis, přišli na adresu, kde bydlel jeho otec a kde žalobce nebyl registrován. Asi měli podezření, že se tam skrývá. Otec nic nepřevzal a nepodepsal, ale řekli mu, že mu hrozí trestní stíhání. Od ledna 2024 totiž předvolání není potřeba ani převzít, stačí, že ho pošlou. Z vojenské správy žalobce naposledy hledali před 2 lety, když mu bylo 27 let a měl poslední možnost být odveden. V případě návratu do vlasti žalobce za jeden z největších problémů označil skutečnost, že nemá kde bydlet, není nikde registrován. To sice nemá ani v ČR, ale tady má větší zázemí a je tu ve větším bezpečí. Dále se bojí, že by příští rok na jaře byl povolán do armády, to považuje za téměř jisté. Za další potíž označil, že už je v ČR dlouho, má jinou mentalitu, demokratické názory, které by nedokázal v Rusku skrývat, veřejně by s Ruskem nesouhlasil. Zopakoval však, že v Rusku to dnes nemusí být ani veřejné, aby člověk měl problémy, to by mohl být zatčen nebo povolán do armády. Závěrem k pohovoru dodal, že má svědectví dvou lidí ohledně jeho účasti na demonstraci v roce 2012, chtěl by je doložit, je to i potvrzení o jeho politických názorech. Nic dalšího ke své žádosti dodat nechtěl. Účast na demonstraci měla na jeho život dopad takový, že dostal obuškem od omonovce, hned to nahlásil na policii, který mu zkontroloval doklady a odmítl jeho žádost přijmout. Žalobce předpokládá, že celou událost mohli nahlásit na univerzitu, ale žádné konkrétní následky to na něj nemělo. Žalobce využil svého práva přetlumočení celého pohovoru k žádosti za účelem jeho kontroly, žádné námitky k zápisu pohovoru však neměl.
28. Součástí správního spisu je kopie počítačově psaného a podepsaného svědectví v ruském jazyce pana E. I., narozeného X, státní příslušnost Ruská federace, ze dne 21. 7. 2023 a jeho úřední překlad na č. l. 35 správního spisu, a dále paní J. D., narozené dne X, státní příslušnost ČR, ze dne 26. 7. 2023.
29. Dále ze správního spisu vyplývá, že řízení o žádosti žalobce bylo opakovaně prodlouženo podle § 27 odst. 2 zákona o azylu, konkrétně vyzněním (i) ze dne 1. 2. 2024 o 3 měsíce

do 2. 5. 2024 (č. 1. 24 správního spisu), (ii) ze dne 2. 5. 2024 o 3 měsíce do 2. 8. 2024 (č. 1. 27 správního spisu), (iii) ze dne 5. 8. 2024 o 3 měsíce do 2. 11. 2024 (č. 1. 31 správního spisu). Důvodem prodloužení lhůty byla vždy skutečnost, že po napadení Ukrajiny Ruskou federací dne 24. 2. 2022 došlo ke zvýšení počtu posuzovaných žádostí o mezinárodní ochranu občanů Ukrajiny i dalších státních příslušností, kteří na Ukrajině přechodně či trvale pobývali a které bylo nutné řešit prioritně.

30. Žalovaný si pro účely žádosti žalobce o mezinárodní ochranu opatřil a vycházel z (i) Překlada Informace Finské imigrační služby ze dne 30. 9. 2024, *Ruská federace – Situace branců a mobilizace, aktualizace stavu k 22. 8. 2024* (č. 1. 36-39 správního spisu); (ii) Překlada Informace Finské imigrační služby ze dne 10. 5. 2024, *Ruská federace – Vyhýbání se odvodu během mobilizace/aktualizace stavu 15. 9. 2023* (č. 1. 40-46 správního spisu); (iii) Informace OAMP ze dne 8. 7. 2024, *Ruská federace – Bezpečnostní a politická situace v zemi. Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv* (č. 1. 47-48 správního spisu); (iv) Informace OAMP ze dne 8. 7. 2024, *Ruská federace – Situace navrátilců do Ruské federace po krátkodobém či dlouhodobém pobytu v zahraničí. Zacházení ze strany státních úřadů a monitoring sociálních sítí* (č. 1. 49-50 správního spisu); (v) Informace OAMP ze dne 21. 3. 2024, *Ruská federace – Náhradní civilní služba* (č. 1. 51-52 správního spisu); (vi) Informace OAMP ze dne 21. 3. 2024, *Ruská federace – Základní vojenská služba. Účast vojáků základní služby ve válce na Ukrajině* (č. 1. 53-54 správního spisu).
31. Dále správní spis obsahuje Závazné stanovisko k možnosti vycestování cizince ze dne 21. 6. 2023, ev. č. ZS56143, podle kterého podle § 120a ve spojení s § 179 zákona o pobytu cizinců vycestování žalobce do Ruska je možné.
32. Žalobce se na výzvu žalovaného dostavil k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí ve stanoveném termínu dne 15. 10. 2024, předložené materiály si vyfotil a vyžádal si čas na jejich prostudování a vyjádření k nim. Žalovaný žalobci k tomu stanovil lhůtu do 30. 10. 2024. Žalobce dodal, že co se týče jeho žádosti, nic se nezměnilo. V návaznosti na to žalovaný vyrozuměním ze dne 30. 10. 2024 žalobci sdělil prodloužení lhůty pro vydání rozhodnutí do 2. 1. 2025 podle § 27 odst. 2 zákona o azylu z důvodu, že v případě žalobce jde o věcně a právně složitý případ, který neumožňuje vydání rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany ve standardní lhůtě 6 měsíců a současně je podán velký počet žádostí o udělení mezinárodní ochrany, a dále skutečnost, že žalobce si vyžádal lhůtu na doplnění podkladů pro vydání rozhodnutí.
33. Dne 30. 10. 2024 byly žalovanému doručeny další podklady na č. 1. 60-75 a dále na č. 1. 76-88. Předložené listiny obsahují článek ze dne 28. 3. 2023 ze serveru www.novinky.cz „*Rus dostal dva roky. Jeho dcera Máša namalovala obrázek proti válce.*“, dále zprávu ze serveru www.irozhlas.cz „*Veřejná podpora Navalného může znamenat obvinění z extremismu. Toho se Rusové bojí, říká publicista.*“ (nedatováno), a zprávu ze dne 16. 2. 2024 z www.ct24.ceskatelevize.cz „*Rusko se proměnilo v násilnický stát, zodpovědný je Putin, reaguje svět na Navalného smrt.*“ Dále předložené listiny zahrnují kopii Usnesení Evropského parlamentu ze dne 25. 4. 2024 o nedemokratických prezidentských volbách v Rusku a jejich nezákonném rozšíření na okupovaná území (2024/2665/RSP). Součástí doložených listin byla také pracovní smlouva ze dne 20. 2. 2024 mezi žalobcem a HR Diplomatem s. r. o. na pozici Front Office Shift Leader s nástupem od 1. 3. 2024, a její dodatek rovněž ze dne 20. 2. 2024, dále kopie Osvědčení o absolvování studia v Intenzivním kurzu českého jazyka pro cizince, konaného v období od 1. 10. 2014 do 30. 6. 2015, s celkovým hodnocením výborně, úroveň B1, a dále rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky pro hlavní město Prahu ze

dne 11. 3. 2024, kterým bylo žalobci vydáno povolení k zaměstnání u HR Diplomat s. r. o. na pozici recepční v hotelích a dalších ubytovacích zařízeních podle § 92 odst. 1 a 97 písm. e) zákona č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti, na dobu platnosti od 13. 3. 2024 do 28. 2. 2026.

34. Žádnou z předložených listin žalovaný nepoužil jako podklad pro své rozhodnutí. Částečně proto, že tyto materiály se netýkaly konkrétně případu žalobce, obsahovaly pouze obecné informace o situaci v Rusku, osoba žalobce v nich nebyla uvedena (zprávy z www.novinky.cz, www.irozhlas.cz a www.ct24.ceskatelevize.cz, a usnesení Evropského parlamentu) a pro posouzení situace v Rusku ve vztahu ke konkrétnímu příběhu žalobce si žalovaný opatřil dostatek informací z objektivních a nezávislých zdrojů, se kterými byl žalobce seznámen a nevyjádřil proti nim žádné námitky, a částečně proto, že byly z hlediska posuzování žádosti žalobce o mezinárodní ochranu irelevantní (pracovní smlouva, dodatek a osvědčení), neboť zajištění práce v ČR není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany v ČR.
35. Poté žalovaný vydal napadené rozhodnutí ze dne 10. 4. 2025, čj. OM-1033/ZA-ZA11-BA06-2023, kterým žalobci žádnou z forem mezinárodní ochrany neudělil. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 6. 5. 2025.
36. Soud při přezkoumávání napadeného rozhodnutí vycházel z této právní úpravy.
37. Podle § 12 zákona o azylu, ve znění účinném do 2. 9. 2025, se azyl cizinci udělí, *bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec*
- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo*
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
38. Ustanovení § 13 zákona o azylu v příslušném znění upravoval azyl za účelem sloučení rodiny, který není pro věc žalobce aplikovatelný, neboť žádný z jeho rodinných příslušníků není v ČR azylantem.
39. Ustanovení § 14 téhož zákona upravoval národní humanitární azyl, který s účinností novely č. 314/2025 Sb., tj. od 1. 10. 2025, již nelze udělit (viz bod 9. ve spojení s bodem 1. přechodných ustanovení v čl. II citované novely).
40. Podle § 14a podle odstavce 1 a 2 zákona o azylu (1) *[d]oplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
- (2) Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje*
- a) trest smrti nebo poprava,*
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo*

c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.

41. Podle § 23c zákona o azylu [p]odkladem pro vydání rozhodnutí mohou být zejména a) žádost o udělení mezinárodní ochrany a údaje k jejímu doplnění, b) protokol o pohovoru, c) přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství o státu jejího posledního trvalého bydliště.
42. Podle § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) [n]evyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2.
43. Podle čl. 9 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“), „aby bylo jednání považováno za pronásledování ve smyslu čl. 1 odst. 1 Ženevské úmluvy, musí být a) svou povahou nebo opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv, zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nelze odchýlit, nebo b) souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písmenu a).“
44. Podle čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice za pronásledování ve smyslu odstavce 1 mohou být mimo jiné považována tato jednání: e) trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu vojenské služby za konfliktu, jestliže by výkon vojenské služby zahrnoval zločiny nebo jednání spadající mezi důvody vyloučení uvedené v čl. 12 odst. 2.
45. Podle čl. 12 odst. 2 kvalifikační směrnice se mezi tato jednání řadí zločiny proti míru, válečné zločiny, zločiny proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto zločinech a činy, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN uvedenými v preambuli a v člancích 1 a 2 Charty OSN.
46. Žalobce žádal o mezinárodní ochranu ze tří důvodů – (i) z obavy z toho, že bude odveden a nasazen do války na Ukrajině, (ii) z důvodu jeho protiválečných politických názorů, a (iii) ve snaze napravit svůj nelegální pobyt v ČR.
47. Soud jako důvodnou vyhodnotil námitku obav žalobce z nuceného nasazení do války proti Ukrajině, neboť žalovaný nezjistil skutkový stav bez důvodných pochybností ve smyslu § 3 správního řádu, a dále námitku částečné nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Žalovaný zejména nezohlednil judikatorní závěry ohledně kvalifikace válečného konfliktu na Ukrajině, zejména rozsudek NSS ze dne 10. 12. 2021, čj. 5 Azs 19/2020-45, v němž uvedený soud uvedl, že „samotné plnění branné povinnosti nelze bez dalších souvislostí považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 ani § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, pokud se ovšem jedná o plnění takové povinnosti v regulérní armádě demokratického právního státu, které je v souladu s vnitrostátním i mezinárodním právem, a pokud je daným státem respektována možnost odepření výkonu takové vojenské služby z důvodu svědomí či náboženského přesvědčení, ať již zavedením náhradní (civilní) služby nebo jiným způsobem, nebo přinejmenším, pokud takové odepření výkonu vojenské služby není ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. c)

směrnice 2011/95/EU trestáno nepřiměřenými nebo diskriminačními sankcemi. Branná povinnost spojená s účastí na ozbrojeném konfliktu naopak může být důvodem pro udělení azylu dle § 12 písm. b) citovaného zákona mimo jiné tehdy, pokud žadateli ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. e) uvedené směrnice brozí trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu takové vojenské služby během konfliktu za situace, kdy by tento výkon mohl zahrnovat přímou či nepřímou účast žadatele na mezinárodních válečných zločinech, zločinech proti lidskosti, jiných vážných nepolitických zločinech nebo činech, které jsou v rozporu se zásadami a cíli OSN, a pokud je zároveň dána souvislost mezi tímto způsobem pronásledování žadatele a azylově relevantními důvody pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) uvedeného zákona, resp. čl. 2 písm. d) a čl. 10 citované směrnice.“ (srov. též rozsudek NSS ze dne 7. 8. 2012, čj. 2 Azs 17/2012-44).

48. Dále soud poukazuje též na rozsudek Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) ze dne 19. 11. 2020 ve věci C-238/19, *EZ v. Bundesrepublik Deutschland*. Při výkladu čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice dospěl SDEU k závěru, že se toto ustanovení vztahuje též na „brance, který odepře vykonat vojenskou službu za konfliktu, avšak nezná své budoucí služební zařazení v rámci armády, (jelikož) v kontextu všeobecné občanské války, která se vyznačuje opakovaným a systematickým pácháním zločinů nebo jednání uvedených v čl. 12 odst. 2 téže směrnice armádou, která nasazuje brance, by výkon vojenské služby znamenal přímou či nepřímou účast na spáchání takových zločinů nebo jednání bez ohledu na zařazení v rámci armády“. Současně bylo tímto rozsudkem dovozeno, že čl. 9 odst. 2 písm. e) ve spojení s čl. 9 odst. 3 kvalifikační směrnice „musí být vykládána v tom smyslu, že existenci souvislosti mezi důvody uvedenými v čl. 2 písm. d), jakož i v článku 10 této směrnice a trestními stíháními a tresty za odepření výkonu vojenské služby podle čl. 9 odst. 2 písm. e) uvedené směrnice nelze považovat za prokázanou pouze z toho důvodu, že tato trestní stíhání a tyto tresty souvisejí s uvedeným odepřením. Je však dána silná domněnka, že odepření výkonu vojenské služby za podmínek stanovených v čl. 9 odst. 2 písm. e) téže směrnice souvisí s jedním z pěti důvodů připomenutých v jejím článku 10. Je věcí příslušných vnitrostátních orgánů, aby s ohledem na všechny dotčené okolnosti ověřily pravděpodobnost této souvislosti.“
49. Žalovaný výše citovanou judikaturu opomenul. Přitom je obecně známou skutečností, že invaze ruské armády na Ukrajinu je aktem mezinárodní agrese (srov. rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2022, čj. 6 Azs 306/2021-49). Ruská vojska na ukrajinském území páchají zločiny proti míru a zločiny proti lidskosti, a jednají tak ve smyslu čl. 12 odst. 2 kvalifikační směrnice (srov. rozsudky NSS již citovaný čj. 6 Azs 306/2021-49, a dále ze dne 26. 10. 2022, čj. 4 Azs 214/2022-46, ze dne 10. 3 2022, čj. 10 Azs 537/2021-37, či rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 16. 11. 2022, čj. 41 Az 25/2022–92). To ostatně potvrzuje i Informace OAMP – Ruská federace – Bezpečnostní a politická situace v zemi. Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, ze dne 8. 7. 2024, kde je konstatováno: „V průběhu invaze se ruské jednotky na území Ukrajiny dopustily řady činů, které jsou považovány a nyní i vyšetřovány jako válečné zločiny [...] Na jejich vyšetřování se podílí mimo jiné Mezinárodní trestní soud (ICC) v Haagu spolu s ukrajinskými úřady. Během vojenských operací uplatňují ruské jednotky taktiku „spálené země“ a ostřelují cíle (civilní, vojenské) po celém území Ukrajiny.“ (bod 6.1). V tomto ohledu je skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, v rozporu se správním spisem.
50. Posouzení těchto podmínek se však žalovaný nevěnoval, neboť vycházel z nesprávného dílčího závěru o tom, že výkon vojenské služby v ruské armádě je legitimní státoobčanskou povinností. V důsledku nezohlednění této judikatury pak žalovaný nemohl přesvědčivě

odůvodnit závěry o nedůvodnosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu ve vztahu k naplnění podmínek podle § 12 písm. b) nebo § 14a.

51. Dále ze zpráv o zemi původu, které žalovaný ve věci žalobce shromáždil, vyplynulo, že vyslání branců na anektovaná území na Ukrajině je ze zákona možné, neboť se z pohledu Ruské federace jedná o ruské území. Nejvyšší představitelé Ruska pouze slibují, že branci nebudou vysláni do války na Ukrajině, či anektovaných oblastí. Branci sice oficiálně nemohou být vysíláni do bojových akcí, jelikož jsou považováni za nezpůsobilé k boji, ale je možné je využít k ochraně hranic (včetně rusko-ukrajinských) a k podpůrným úkolům (viz Informace OAMP – Ruská federace – Základní vojenská služba. Účast vojáků základní vojenské služby ve válce na Ukrajině, ze dne 21. 3. 2024). Branci tak mohou být vysíláni do tzv. nových území (Luhanská, Chersonská, Doněcká a Záporožská oblast). Stejně tak mohou být branci vysláni do oblasti bojů na ruském území či do pohraničních oblastí (v okolí Brjansku, Kurska a Belgorodu, kde probíhá ozbrojený konflikt). Byť branci nestojí v první linii, jsou využíváni k plnění podpůrných úkolů jako např. ostraha hranic nebo budování obranné linie.
52. Je přitom nepochybné, že žalobce byl v době podání žádosti o mezinárodní ochranu v odvodovém věku, který byl stanoven od 18 do 30 let věku. V době vydání tohoto rozsudku je sice žalobce již ve věku necelých 32 let (31 let a 8 měsíců), s ohledem na shromážděné podklady pro rozhodnutí, zejména Informaci Finské imigrační služby – Ruská federace – Vyhýbání se odvodu během mobilizace/aktualizace stavu 15. 9. 2023, však není vyloučeno, že povolání žalobce k odvodu by přesto mohlo být provedeno v rozporu se stanovenými podmínkami, což vyplývá zejména z informací o novém způsobu elektronického doručování povolání k odvodu, které bylo v příslušné době sice pouze v tzv. testovacím režimu, nicméně jeho podmínky dodržovány nebyly. Navíc, tato informace je z hlediska vývoje konfliktu na Ukrajině již poněkud zastaralá a soudu je z úřední činnosti známo, že doznala dalších změn. Ty bude muset žalovaný v novém posouzení věci žalobce aktualizovat, zahrnout do spisu a zohlednit.
53. V tomto ohledu skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisu nebo je s ním v rozporu, a vyžaduje též další doplnění Z výše uvedených důvodů bylo nutné žalobou napadené rozhodnutí zrušit podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.
54. Současně se soud ztotožnil s žalobcem v tom, že žalovaný, ač konstatoval, že v oblasti, z níž žalobce pochází, mu nic nehrozí, protože válečný konflikt na území Ruska neprobíhá, neuvedl, o které zdroje se v tomto svém tvrzení opírá, čímž zatížil své rozhodnutí též částečnou nepřezkoumatelností.
55. Soud dále dodává, že v žalobě uvedené hypertextové odkazy k jednotlivým námitkám, které lze podle obsahu vyhodnotit jako návrhy důkazů, považoval pro své rozhodnutí za dané situace za nadbytečné, neboť již na základě obsahu správního spisu, přezkoumání odůvodnění napadeného rozhodnutí a v kontextu ustálené judikatury NSS k žadatelům ze země původu, jejíž státním příslušníkem je i žalobce, bylo zřejmé pochybení žalovaného podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy taková vada řízení, pro kterou bylo nezbytné napadené rozhodnutí zrušit. Proto soud ve věci ani nenařizoval jednání.
56. Jako důvodnou soud však neshledal námitku žalobce, že byl nebo mu hrozí, že bude pronásledován za své protiválečné a protivládní politické názory, nebo že mu v souvislosti s nimi hrozí vážná újma. Žalobce ve vztahu k projevům nesouhlasu s režimem v jeho zemi původu uváděl pouze obecná anebo hypotetická tvrzení, která navíc dokládal čestnými

prohlášeními dvou svých známých, kteří – jak správně poukázal žalovaný – nebyli přímými svědky událostí, o kterých podávali svědectví (účast žalobce na demonstraci v roce 2012), dokonce sami přiznali, že jim o těchto skutečnostech vyprávěl právě pouze žalobce. Takový důkaz proto nemůže mít důkazní hodnotu, které se žalobce na prokázání svých tvrzení dovolává a lze z nich dovodit nanejvýš skutečnost, že uvedené osoby žalobce znají do takové míry, že jej považují za důvěryhodného. To však samo o sobě nemůže postačovat k prokázání, že žalobce se veřejně vyjadřoval či jinak vystupoval proti režimu ve své vlasti a měl v důsledku toho problémy se státními orgány.

57. Ze zpráv o zemi původu shromážděných žalovaným vyplynulo, že v Rusku dochází k systematickému potírání veřejných projevů nesouhlasu s válkou na Ukrajině. Z toho však nelze dovodit, že by každý občan, který projevil nebo projevuje nesouhlas s ruskou agresí na Ukrajině nebo zastává protirežimní názory, čelil riziku pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Při posuzování pravděpodobnosti pronásledování je nutné přihlídnout k intenzitě či rozsahu, v jakém dává občan zastávaný politický názor veřejně najevo. Z vlastních tvrzení žalobce však opakovaně vyplynula obecná tvrzení, že nesouhlasí s ruským režimem a obává se problémů, které by kvůli tomu mohl mít, nesouhlasí s válkou na Ukrajině, a kdyby dále v Rusku zůstal, hrozilo by mu nebezpečí a ponižování jeho lidské důstojnosti, myslí si to kvůli účasti na demonstraci v roce 2012 a kvůli tomu, že po převzetí Krymu se situace v Rusku hodně zhoršila. Osobně to pociťoval tak, že „na univerzitě začala propaganda a život se začal rychle měnit“. Současně zcela spontánně přiznal, že před svým odjezdem z Ruska v roce 2014, tedy dva roky po zmiňované demonstraci, „naštěstí žádné konkrétní potíže neměl, podařilo se mu včas utéct“.
58. Podle Informace OAMP ze dne 8. 7. 2024, Ruská federace – Situace navrátilců do Ruské federace po krátkodobém či dlouhodobém pobytu v zahraničí. Zacházení ze strany státních úřadů a monitoring sociálních sítí „[n]avracející se ruští občané, kteří se neřadí mezi místně nebo celostátně známé aktivisty, novináře, bloggery apod., nečelí podle zdrojů zvýšeným kontrolám ať již bezprostředně na hranicích nebo posléze na území. Nicméně na hranicích byly zaznamenány náhodilé kontroly/dotazování osob“, která má formu dotazování, ale následné komplikace nebyly hlášeny. Dále „[n]eexistují informace, že by byli lidé, kteří se vracejí po dlouhodobém pobytu ze zahraničí systematicky vyslýcháni, nicméně u zvláštních profilů, např. aktivisté, novináři, bloggeři apod., se takové případy objevily [...]. Další skupinou, která na hranicích čelí případnému dotazování, jsou pracovníci v IT sektoru. [...]. Vůči navrátilcům neexistuje žádný zvláštní vzorec, který by se lišil od většinové populace. Zdroje současně uváděly, že ruské bezpečnostní složky nemají kapacitu, aby zvládaly kriminalizovat všechny protiválečné projevy na sociálních sítích. Často je stíhání iniciováno vnějším podnětem, např. nahlášením nebo faktorem známosti osoby, např. známý (celorusky nebo lokálně) aktivista. Podle jednoho ze zdrojů s odkazem na oficiální ruskou soudní statistiku bylo dokonce zaznamenáno snížení počtu stíhaných za protiválečné postoje od ledna 2023. Stíhání za online protiválečnou aktivitu je podle dalšího zdroje daleko častějším jevem, než za veřejný protest.“ (viz odpověď na otázku č. 2 a 3 uvedené zprávy o zemi původu).
59. Žalobce nespadá do žádné z uvedených skupin. Při posuzování odůvodněných obav z pronásledování je nutné dosáhnout jisté úrovně pravděpodobnosti (resp. „reálného nebezpečí“), že bude žalobce takovému jednání vystaven. Tzv. „reálným nebezpečím“ (srov. pojem stejného významu užitý v § 14a odst. 1 zákona o azylu „skutečné nebezpečí“) je pak nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situací žalobce dojde k nežádoucímu následku, takže žalobce má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek

může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho (viz rozsudek NSS ze dne 26. 3. 2008, čj. 2 Azs 71/2006-82).

60. Žalobce přesvědčivým způsobem nepodpořil svá tvrzení, že bude ve vlasti pronásledován. Na to nemůže mít vliv ani jistá možnost, že by v případě svého návratu do vlasti byl na hranicích podroben kontrole jeho telefonu či sociálních sítí, obzvláště v situaci, kdy žalobce popřel své jakékoliv veřejné politické projevy, včetně těch na sociálních sítích. Z tvrzení žalobce skutečně nelze dovozovat jakékoliv pronásledování či hrozbu vážné újmy ve smyslu zákona o azylu. Pokud žalobce tvrdil, že na demonstraci, tzv. Pochodu Milionů, které se zúčastnil v roce 2012 byl kontrolován policií a dostal obuškem, sám uvedl, že následně až do svého odjezdu neměl žádné konkrétní problémy, a to ani na univerzitě v Moskvě, kde začal studovat právě v roce, v němž se měl zúčastnit oné demonstrace, ani při opouštění země původu. Nelze tak z ničeho dovodit, že by právě žalobce měl být v důsledku své údajné účasti na protivládní demonstraci v roce 2012 jakkoliv terčem negativní pozornosti státních orgánů své vlasti, ani že by v důsledku těchto událostí měl být poslán do války, „protože si režim vše pamatuje“. Z výše uvedeného a dosud prokázaného skutkového stavu plyne, že žalobce před svým odjezdem nijak veřejně neprezentoval nesouhlas s vládním režimem a jeho kroky vůči Ukrajině, a i kdyby jeho účast na protivládní demonstraci v roce 2012 byla pravdivá, ani v důsledku této události neměl jakékoliv azylově relevantní potíže.
61. Soud v tomto ohledu ani neshledal pochybení žalovaného ve způsobu hodnocení důkazů, které žalobce na podporu svých tvrzení v této části dokládal; jak již bylo uvedeno, svědectví „z druhé ruky“ nemůže přesvědčivě prokázat tvrzení žalobce. Nepoužití článků z internetových stránek (viz bod 34. výše) jako podkladů pro své rozhodnutí žalovaný přesvědčivě odůvodnil na straně 5 svého rozhodnutí a soud se s tímto hodnocením ztotožnil. Uvedený materiál totiž dokazuje maximálně skutečnosti o politické situaci v zemi, které byly v dané době již veřejně známé (které není potřeba dokazovat) a tento materiál se naopak vůbec netýká konkrétních důvodů specifického azylového příběhu žalobce.
62. Žalobce navíc dle svých vlastních slov ani nyní veřejně neprezentuje svůj nesouhlas s ruským režimem a válkou na Ukrajině, tedy ani za situace, kdy se již od roku 2014 nachází mimo svou vlast. V pohovoru k žádosti dokonce přiznal, že by tak činil teprve poté, kdyby byl pod ochranou ČR. Azylový systém ochrany však takto podmíněn není; naopak, jeho primárním účelem je chránit osoby, které jsou nebo mohou být v hledáčku orgánů svých zemí původu právě za své veřejné politické názory či veřejné politické aktivity, případně jsou pronásledovány z jiných mezinárodně uznaných azylových důvodů (náboženství, sexuální orientace atd.). Žalobce však takovou osobou z tohoto pohledu není a z ničeho též nelze dovozovat, že žalobce bude pro své nevyjevené protivládní názory ve své vlasti pronásledován, když je veřejně neprojevoval, ač mu v tom nic nebránilo, ani v době, kdy žil v bezpečí jiné země (ČR).
63. Pokud by snad žalobce měl obavy z toho, že by se o jeho protirežimních názorech prezentovaných před jinými osobami mohly od těchto osob dozvědět státní orgány, je tato představa pouze hypotetická, z ničeho nevyplývající a málo pravděpodobná právě s ohledem na skutečnost, že protivládní či protiválečné projevy žalobce nejsou nikde veřejně dohledatelné, a to jednoduše proto, že neexistují.
64. Žalovaný konfrontoval tvrzení žalobce se shromážděnými podklady a nebezpečí pronásledování ani hrozbu vážné újmy neshledal. Soud se s jeho závěry proto v této části ztotožňuje, neboť podle jeho názoru v projednávané věci nebyla dosažena hranice rizika

přiměřené pravděpodobnosti pronásledování žalobce, natož reálné hrozby vážné újmy. Přestože negativní jednání ruských státních orgánů či bezpečnostních složek vůči žalobci není nemyslitelné, je nutno odkázat na rozsudek NSS ze dne 21. 7. 2005, čj. 3 Azs 303/2004-79, podle kterého „[s]kutečnost, že v některé zemi existuje autoritářský a nedemokratický režim, který v mnoha případech pošlapává lidská práva, však neznamená, že kterýkoliv občan takové země je tomuto negativnímu vlivu přímo nebo zprostředkovaně vystaven.“ Tento závěr tak dle názoru soudu v souvislosti s namítanými, ovšem „pouze“ vnitřními protivládními postoji žalobce, dopadá i na nyní posuzovanou věc.

65. K tomu soud pro úplnost odkazuje na ustálenou judikaturu NSS k otázce rozdělení důkazního břemene žadatelů o mezinárodní ochranu, která je ostatně zjevně oběma účastníkům řízení dobře známá. Jedním ze znaků azylového řízení je důkazní nouze na straně žadatele, který běžně nemá k dispozici dostatečné podklady k tomu, aby zcela prokázal svůj azylový příběh. Věrohodná výpověď žadatele je proto dostatečným důkazním prostředkem, kterým žadatel prokazuje pronásledování vlastní osoby. Pokud má správní orgán ohledně předestřenému příběhu pochybnosti, je na něm, aby shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele vyvracejí či zpochybňují. Žadatele přitom stíhá břemeno tvrzení, které je dále doplněno i důkazním břemenem, které je však již rozloženo mezi žadatele a správní orgán. Ten je taktéž povinen k důvodům uvedeným v žádosti o mezinárodní ochranu zajistit maximální možné množství důkazů. Stát je tak zodpovědný za náležité zjištění reálií o zemi původu, ale žadatel musí unést důkazní břemeno stran důvodů, které se týkají výlučně jeho osoby (viz rozsudek NSS ze dne 25. 6. 2015, čj. 4 Azs 71/2015-54, usnesení NSS ze dne 20. 6. 2013, čj. 9 Azs 1/2013-38, a rozsudek NSS ze dne 25. 7. 2005, čj. 5 Azs 116/2005-58). Z těchto judikatorních závěrů tedy vyplývá, že správní orgán musí v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu unést důkazní břemeno týkající se informací o zemi původu žadatele, přičemž tyto informace musí splňovat vysoký standard objektivit a průkaznosti. V daném případě této povinnosti bylo v posuzované věci učiněno zadost, neboť žalovaný si k tvrzení o pronásledování žalobce za protivládní a protiválečné postoje opatřil informace o zemi původu, které jsou dostatečně relevantní, důvěryhodné a vyvážené, aktuální a ověřené z různých zdrojů, transparentní a dohledatelné (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 Azs 105/2008-81).
66. V reakci na tvrzení žalobce o tom, že v roce 2012 agitoval pro PFAN (viz bod 24. výše) a rozdával letáky soud ve shodě se žalovaným konstatuje, že žalobce takové aktivity nedoložil. Jeho údajná podpora fondu Alexeje Navalného zůstala pouze v rovině tvrzení. Pokud žalobce argumentuje tvrzením o typické důkazní nouzi žadatelů o mezinárodní ochranu, pro kterou nemohl svou dobrovolnickou činnost vyvíjenou v roce 2012 pro PFAN prokázat z důvodu zničení archivu fondu, je nutno k tomu dodat, že žalobce v zemi svého původu žil ještě další 2 roky než vycestoval do ČR za účelem studia, nikdy se však nepotýkal s jakýmkoliv potíženími ze strany státu, natož takovými, z nichž by mohlo být usuzováno na pronásledování z důvodu těchto jeho politických aktivit. Z ničeho ani nevyplývá, a žalobce to ani netvrdil, že by státní orgány měly jakékoliv seznamy veškerých osob, které pro fond pracovaly nebo se do jeho činnosti zapojovaly jiným způsobem. Tato hypotetická pravděpodobnost je dále oslabena právě tím, že od uvedených událostí uběhlo již 14 let (pozn. soudu: v době zahájení řízení o žalobcově žádosti 11 let), což žalobce naproti tomu vyhodnocuje zcela opačně ve prospěch tvrzení o pronásledování nebo hrozbě vážné újmy. Není však důvodu se domnívat, že by jeho osoba byla z těchto důvodů v hledáčku státních orgánů jeho domovské země.

67. Soud k tomu opakuje, že žalobce nebyl dosud nikdy veřejně aktivní v protirežimních vyhlášeních či projevech (a to ani na sociálních sítích) ani ve své vlasti, ani po jejím opuštění.
68. Zcela nad rámec nezbytně nutného dále soud uvádí, že žalobce dle vlastních slov vyvíjel činnost pro PFAN jako dobrovolník a tuto činnost vztahoval pouze k roku 2012, tedy dlouho předtím, než uvedený fond byl ve skutečnosti ruským režimem prohlášen za extrémistickou organizaci (2021), což je soudu známo z veřejně dostupných zdrojů (např. ČT24, [Moskevský soud označil fondy Navalného za extremistické. Končí tak jejich činnost – ČT24 – Česká televize](#)). Je tak i z tohoto důvodu velmi nepravděpodobné, že by za své údajné aktivity v PFAN (rozdávání letáků a agitaci, kdy navíc nijak blíže nekonkretizoval, v čem měla tato agitace a v jakém rozsahu spočívat) mohl být v případě návratu v zemi svého původu pronásledován.
69. Pokud jde o žalovaným vytýkanou snahu žalobce o legalizaci pobytu v ČR, soud sice obecně souhlasí, že v případě žadatelů o mezinárodní ochranu je potřeba též přihlížet k časové souvislosti mezi vstupem na území a podáním žádosti, která může za jistých okolností signalizovat snahu o zneužití institutu mezinárodní ochrany jako nejzazší možnosti zlegalizovat si pobyt na území, takové okolnosti však soud v případě žalobce neshledal. Naopak, v případě žalobce jde o zcela legitimní krok ke zhojení nelegálnosti jeho pobytu poté, co ztratil dosavadní oprávnění k pobytu v ČR v kombinaci s azylovými důvody, resp. azylovým příběhem, který vznikl tzv. *sur place*, a tedy až po vycestování žalobce ze země jeho původu. Je tak sice pravda, že žalobce přijel do ČR v roce 2014 a legálně zde pobýval do roku 2023, nicméně pouhá skutečnost, že žalobce do ČR přicestoval za účelem studia automaticky neznamená, že jeho žádost o mezinárodní ochranu je účelová, resp. že jsou jeho tvrzení o hrozbě pronásledování nevěrohodná [k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 22. 3. 2023, čj. 5 Azs 24/2023-23, bod [28], či ze dne 24. 10. 2025, čj. 5 Azs 332/2024-48, část III.e)]. Dokonce ani pokud by jedním z motivů podání žádosti o mezinárodní ochranu byla skutečně legalizace pobytu na území ČR, což žalobce upřímně přiznal, nevylučuje to, že žalobci v případě navrácení do země původu hrozí azylově relevantní pronásledování (rozsudek NSS ze dne 18. 5. 2011, čj. 5 Azs 6/2011-49).
70. Soud se též pozastavil nad délkou řízení o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu, kdy žádost byla podána již dne 28. 7. 2023, avšak rozhodnutí bylo vydáno až 10. 4. 2025. Tato skutečnost však dle názoru soudu neměla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, i když v důsledku délky správního řízení se již některé relevantní skutkové okolnosti změnily (především věk žalobce a další vývoj v legislativě a přístupu příslušných orgánů v zemi původu žalobce ohledně mobilizace a odvodů).
71. Podle § 27 odst. 1 písm. a) zákona o azylu [r]ozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany vydá ministerstvo do 6 měsíců ode dne, kdy byly poskytnuty údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
72. Podle § 27 odst. 2 téhož zákona lze lhůtu pro vydání rozhodnutí podle odstavce 1 písm. a) prodloužit až o 9 měsíců, pokud
- a) jde o případy věcně nebo právně složité,
 - b) je současně podán velký počet žádostí o udělení mezinárodní ochrany, nebo
 - c) žadatel o udělení mezinárodní ochrany neplní povinnosti podle tohoto zákona, a proto nelze rozhodnout ve lhůtě podle odstavce 1.

73. Podle § 27 odst. 9 citovaného zákona [v]ydáním rozhodnutí se rozumí předání písemné výzvy k převzetí rozhodnutí podle § 24a odst. 1 k poštovní přepravě nebo jinak k doručení; na rozhodnutí se tato skutečnost vyznačí slovy "Výzva vypravěna dne:".
74. Původní lhůta k vydání rozhodnutí uplynula 6 měsíců od poskytnutí údajů k žádosti (tj. od 2. 8. 2023) dnem 2. 2. 2024 a postupně byla vždy o další 3 měsíce (celkově tedy 9 měsíců) prodloužena do 2. 11. 2024, což žalovaný vždy odůvodnil skutečností, že se v dané době potýkal s masivním nárůstem posuzovaných žádostí o mezinárodní ochranu občanů Ukrajiny i dalších státních příslušností, kteří na Ukrajině přechodně či trvale pobývali, a které bylo nutné řešit prioritně. (viz bod 29.výše). Ani takto prodlouženou lhůtu však žalovaný prokazatelně nedodržel, neboť napadené rozhodnutí vydal až po více než dalších 5 měsících (10. 4. 2025).
75. Z předloženého správního spisu však nevyplývalo, a žalobce to ani nikdy netvrdil, že by se snažil tento stav zvrátit k tomu dostupným prostředkem ochrany proti nečinnosti. K tomu soud uvádí, že překročení zákonných lhůt při vydávání správního rozhodnutí samo o sobě nezpůsobuje nezákonnost rozhodnutí žalovaného. Avšak je nutno dodat, že je obecně nežádoucí a v rozporu se smyslem dané právní úpravy, aby tato řízení přesahovala zákonodárcem stanovené maximální lhůty pro vydání rozhodnutí. Byť zákon o azylu ani správní řád nestanoví žádné sankce vůči žalovanému, pokud stanovené lhůty překročí, vydání rozhodnutí ve stanovené lhůtě je zákonem stanovenou povinností žalovaného a je ve veřejném zájmu, aby zákonem stanovené lhůty dodržovali nejen účastníci řízení, ale i správní orgány, které rozhodují o jejich právech a povinnostech.

V. Závěr a náklady řízení

76. Soud z výše uvedených důvodů zrušil žalobou napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
77. Ruská invaze na Ukrajinu, s níž žalobce spojoval své obavy z pronásledování, započala až v době, kdy žalobce pobýval v ČR. Žalobce přitom v době podání žádost spadl do rozmezí stanoveného odvodového věku v Rusku. Za těchto okolností bylo na místě, aby se žalovaný zabýval otázkou, zda lze žalobce považovat za tzv. uprchlíka *sur place* ve smyslu čl. 5 kvalifikační směrnice v důsledku nově nastalých okolností v zemi jeho původu (k institutu uprchlíka *sur place* srov. např. rozsudek NSS ze dne 30. 12. 2008, čj. 8 Azs 37/2008-80, či rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 1. 2002, čj. 5 A 746/2000-31), dále, zda žalobci skutečně hrozí riziko odvodu a nasazení do bojů na Ukrajině, a pokud ano, zda mu za odepření výkonu vojenské služby, který zcela jednoznačně odmítá, hrozí pronásledování či vážná újma v podobě trestu, mučení, či jiného nelidského zacházení apod. S těmito otázkami se žalovaný dostatečně nevypořádal.
78. Při svém novém posouzení žádosti žalobce tak žalovaný doplní a posoudí aktuální zprávy o zemi původu ohledně otázky, zda žalobce splňuje podmínky odvodu do armády, resp. jaká je pravděpodobnost, že bude do armády odveden i v případě, že již nesplňuje podmínku odvodového věku, dále zohlední výše citovanou judikaturu, podle které nelze považovat výkon vojenské služby v ruské armádě za legitimní občanskou povinnost, a zda mu v případě odvodu hrozí nasazení do války na Ukrajině, případně nepřiměřené sankce za odmítnutí výkonu vojenské služby.

79. Výroky o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněné dle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož náhrada nákladů řízení přísluší tomu, kdo měl ve věci úspěch. Žalovaný ve věci úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce byl ve věci úspěšný, avšak v řízení náhradu účelně vynaložených nákladů nepožadoval, nebyl zastoupen advokátem, a soud ani ze spisu nezjistil existenci takových nákladů. Proto mu soud náhradu nákladů nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 30. ledna 2026

Mgr. Darina Michorová
samosoudkyně